

Sandra Berg

*Een nacht
in oktober*

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

‘Ik begrijp nog steeds niet wat wij hier doen,’ merkte Roxanne op. Haar stem klonk dwars en geïrriteerd, zoals zo vaak.

‘Roxanne, hou op met dat gezeur,’ reageerde Noortje vinnig. Ze gaf Lars de schuld van Roxannes houding. Van Lars hoefde Roxanne nooit iets te doen wat ze niet leuk vond. Roxanne hoefde hem maar een keer liefjes aan te kijken met haar grote bruine ogen en hij veranderde in een snotterig weekdiertje, waarmee ze deed wat ze wilde. Hij scheen niet in te zien dat hij daarmee bepaald niet in haar bestwil handelde. Misschien wilde hij het ook gewoon niet inzien. Verantwoordelijkheid nemen was toch al nooit zijn sterkste kant geweest.

Roxanne gooide nijdig een kussen op de grond, waar ze nutteloos mee rond had gelopen. ‘Het is jouw rommel,’ beet ze Noortje toe. Ze schikte met een woedend gebaar haar lange bruine haar, dat ze in een slordige knot bijeen had gebonden, en nam een uitdagende houding aan.

Noortje richtte zich laaiend tot Roxanne. Het meisje liep al de hele tijd te zeuren en te klagen en voerde niets uit. Noortje was het beu. ‘Het is ónze rommel,’ benadrukte ze.

‘Jóúw rommel,’ kaatste Roxanne terug. ‘Mijn eigen spullen liggen al in het kippenhok.’

Noortje wist dat Roxanne het nieuwe huis bedoelde. Roxanne had een hekel aan dat huis. Noortje zou meer begrip hebben getoond voor Roxannes houding onder de huidige omstandigheden, als ze haar niet al een jaar lang het bloed onder de nagels vandaan haalde. Dit was gewoon iets wat er nog bovenop kwam.

‘Als je het een kippenhok vindt, ga je maar bij je vader wonen,’ reageerde ze fel. Ze keek Roxanne met samengeknepen ogen aan. ‘Wie zegt dat ik dat niet doe?’

‘Hou eens op met dat eeuwige geruzie,’ kwam Allison tussenbeide. ‘Ik word er doodziek van.’ Ze rolde overdreven met haar ogen, veegde haar lange, donkere haren aan de kant en blies haar

strakke pony een beetje omhoog. Haar mooie gezichtje stond gespannen.

‘Wat moet ik hiermee?’ vroeg ze. Ze tilde een schilderijtje op met de afbeelding van een vrouw met een vlinder. ‘Kan het weg?’ Ze liep al in de richting van de doos waarin ze het afval verzamelde.

‘Nee!’ riep Noortje verschrikt.

‘Mam gooit niets weg. Ze wil het hele huis volstouwen met die achterlijke oubollige rommel. Net iets voor haar,’ snauwde Roxanne met een uitdagende blik richting Noortje. ‘Pap is niet voor niets vertrokken. En ik heb er ook genoeg van. Ik ga.’

‘Roxanne!’ waarschuwde Noortje.

‘Stik,’ zei Roxanne. Ze liep langs haar zus, veegde het schilderijtje uit haar handen en beende de deur uit. Het schilderijtje viel kletterend op de grond en het houten raamwerk viel uit elkaar.

‘O nee,’ reageerde Noor verschrikt.

Allison haalde haar schouders op. ‘Ik denk dat ik ook ga,’ zei ze. Ze wachtte niet op een reactie, maar draaide zich om en liep weg. Noortje nam niet eens meer de moeite om haar terug te roepen. Ze liep naar het schilderijtje, waarvan het houten raamwerk in drie delen verspreid op de vloer lag, en raapte het op. Ze keek naar de kleurige afbeelding van de jonge vrouw met vlinder, drukte het tegen zich aan, en voelde zich opeens verschrikkelijk moe.

Ze liet zich op de grond zakken terwijl ze het schilderijtje bleef vastklemmen alsof het een reddingsboei was, en voelde de eerste tranen over haar wangen stromen. Misschien was het beter dat de meiden er niet meer waren. Misschien had ze hen in eerste instantie niet eens moeten meenemen. Zelfs niet als ze het niet meer dan normaal vond dat ze hielpen bij de verhuizing.

Ze had kunnen weten dat het uit zou lopen op ruzie. Met Roxanne liep tegenwoordig alles uit op ruzie. Ze was gewoonweg niet te handhaven.

Lars beweerde doorlopend dat het meeviel, maar Lars bemoeide zich ook niet met de opvoeding. Hij stelde zich op als een soort suikeroom, de sporadische keer dat hij de laatste tijd thuis was geweest. Geen wonder dat Roxanne zich tegenover hem beter

gedroeg. Ze kreeg alles van hem gedaan. Het lukte haar zelfs om genoeg geld van haar vader los te peuteren om de drank te kunnen kopen die ze vóór een avondje stappen al ruimschoots nuttigde. ‘Indrinken’, noemde de jeugd het. Een belachelijk fenomeen, vond Noortje. Alleen al omdat het aangaf dat het allemaal om het drinken ging. Niet om het uitgaan zelf.

Die avondjes uit keurde Noor trouwens ook al niet goed. Roxanne was tenslotte pas vijftien. Maar Lars gaf haar altijd toestemming om te gaan, onder het mom dat Roxanne recht had op haar pleziertjes. De idioot had blijkbaar geen flauw idee wat zo’n avond inhield.

Dat hij van zijn dochters hield, leed geen twijfel. Maar hij begreep niet dat ze leiding nodig hadden.

Allison maakte minder misbruik van Lars, maar ze ging evengoed haar eigen weg. Eigenlijk sloot Allison zich gewoon af voor zowel haar als Lars. Ze leidde haar eigen leven.

Noortje putte nog troost uit het feit dat Allison in ieder geval op school goede cijfers haalde en naar een universitaire opleiding streefde. Dat kwam niet alleen omdat Allison met haar zeventien jaar twee jaar ouder was dan Roxanne, maar vooral omdat Allison een ander karakter had dan haar zus.

Noor geloofde graag dat Allison meer op haarzelf leek. Ze was zelf geen gemakkelijke puber geweest, maar ze had nooit de arrogante houding van Roxanne gehad. Roxanne was knap, populair en vlot, en dat wist ze. Misschien was dat al een deel van het probleem. Ze vond niet dat ze iets anders nodig had en haar cijfers op school waren om te huilen. De meningen van de leerkrachten over Roxanne trouwens ook, en dat lag niet bepaald aan de leerkrachten.

Allison was ook geen gemakkelijke meid, maar ze was in ieder opzicht anders dan Roxanne. Ze keek in ieder geval iets verder vooruit.

Al trokken beide meiden zich even weinig van haar aan. Net zomin als Lars trouwens. Af en toe vroeg Noortje zich oprecht af waarom ze nog de moeite nam om alles in goede banen te leiden. Noortje speelde een beetje met het schilderijtje in haar handen en dacht aan Lars. Over een jaar zouden ze hun vijfentwintigjarig

huwelijksfeest gevierd hebben. Maar hij was vertrokken. Hij had een ander. Wanneer was haar leven zo'n puinhoop geworden? Ze keek naar de vrouw en de opvallende vlinder op het schilderij. Ze dacht aan Aafje.

Noor veegde met de rug van haar hand haar tranen weg. Haar vingers gleden over het doek. Aafje had haar het schilderij gegeven, vlak voordat ze die nacht in oktober verdween. Nu vijftien jaar geleden.

Voordat ze werd vermoord, corrigeerde Noor zichzelf grimmig in gedachten.

Automatisch dacht ze aan Lucien. Ze klemde haar kaken op elkaar. Ze haatte hem. Haar handen klauwden woedend in het schilderslinnen.

Ze kwam hem nog geregeld tegen, met zijn zelfingenomen kop en zijn arrogante houding. Het ging goed met hem. Veel te goed. Mensen als hij hadden geen recht op een goed leven, vond ze. Maar zijn renovatiebedrijf liep als een trein en hij woonde nota bene bij haar in de straat.

Dat was iets wat ze in ieder geval niet zou missen als ze hier eenmaal definitief was vertrokken. Ze zou niet meer bij dat stuk ongeluk in de straat wonen. De kans dat ze Lucien tegen het rotte lijf liep, werd dan kleiner. Ze woonden dan helaas nog wel in hetzelfde dorp, maar in ieder geval niet meer in dezelfde straat. Nog steeds begreep Noortje niet dat de man nooit was opgepakt. Het lag allemaal voor de hand: datgene wat zij en Kiki de politie hadden verteld en ook de getuigenissen van de artsen en verpleging in het ziekenhuis logen er niet om. Lucien had altijd al losse handen gehad. Hij had Aafjes leven tot een hel gemaakt.

Het leed voor Noortje geen enkele twijfel dat hij achter de plotselinge verdwijning van Aafje zat, op die koude, regenachtige oktobernacht. Hij ontkende het natuurlijk. Maar Noortje wist wel beter. Kiki wist wel beter.

Ze hadden hem moeten opsluiten destijds. Levenslang. Maar dat was niet gebeurd. In plaats daarvan werd zijn schuld niet bewezen geacht en was hij op vrije voeten gesteld, vrij om door te gaan met zijn leven. Hij wel. Voor Aafje was het afgelopen. Door zijn schuld.

Haar vingers klemden nog feller om de randen van het kleine schilderij dat ze als enige aandenken aan haar vriendin koesterde. Het was oneerlijk. Het hele leven was oneerlijk.

Ze voelde een losse rand aan de achterkant van het schilderijtje. Een ijskoude stroom ging door haar maag. Niet alleen het raamwerk was kapot, maar zelfs het doek. Haar laatste aandenken aan Aafje.

Ze slikte moeizaam en keek naar de achterkant van het schilderij. Door haar waas van tranen zag ze een stukje papier onder de rand van het linnen uitsteken, daar waar het om een raamwerk was gevouwen. Het zag er niet uit als linnen. Het voelde niet als linnen.

Noortje veegde opnieuw de tranen uit haar gezicht en peuterde aan het stukje papier. Het duurde slechts een paar tellen voordat ze een briefje eruit trok.

Het was een velletje uit zo'n mininotitieblok en het was ook nog twee keer gevouwen, waardoor het blijkbaar mogelijk was geweest om het onzichtbaar in die rand te verstoppen.

Had Aafje het briefje daar per ongeluk in gestopt?

Noortje vouwde het open en herkende onmiddellijk het handschrift van haar vriendin. De kou in haar maag verspreidde zich verder. Ze zag Aafje weer voor zich, met haar lange blonde haren en in een van de soepjurken die ze destijds zo graag droeg; niet zelden opgesierd met opzichtige kettingen of vreemde hoedjes. Ze zag de vrolijke, springerige bewegingen. Haar levendigheid. Zoals ze was geweest vóór Lucien.

Haar mond vormde bijna een glimlach bij die herinnering. Haastig, alsof ze zich voor die glimlach schaamde, richtte ze haar blik op de letters en las de tekst die Aafje vijftien jaar geleden schreef.

Lieve Noor. Ik hoop dat ik verdwenen ben, als je dit leest. Ik weet niet of het lukt, maar ik moet het proberen. Zonder waarschuwing. Zonder afscheid. Als Lucien erachter komt, vermoordt hij mij. Je weet hoe hij is. Misschien lukt het, misschien niet. Maar meer dan dat kan ik niet vertellen. Het spijt me dat ik het op deze manier moet doen.

Cymru, oftewel: alle goede dingen in drievoud. Liefs, Aafje.

Noortje staaarde naar het briefje en las het nog drie keer door. Het leek slechts langzaam tot haar door te dringen.

Aafje had het briefje vlak voor haar plotselinge verdwijning in oktober geschreven en in de rand van het schilderijtje geduwd, ervan overtuigd dat Noor het op een dag zou vinden.

Misschien had ze niet verwacht dat het vijftien jaar zou duren. Misschien had het niets uitgemaakt. Maar de overtuiging die Noor vijftien jaar lang had gekoesterd, werd nu aan het wankelel gebracht.

Er had voor haar destijds geen enkele twijfel bestaan over het feit dat Aafje door haar man was vermoord. Lucien had Aafje vaak mishandeld en bedreigd en zowel Noortje als Kiki hadden Aafje vaak gewaarschuwd voor de toenemende agressiviteit van haar man. Ze geloofde toen dat Aafje de waarschuwingen in de wind had geslagen, en toen ze die ene nacht opeens spoorloos was verdwenen, was het voor Noortje en Kiki duidelijk geweest dat haar man zijn voortdurende dreigingen naar Aafje toe ten uitvoer had gebracht. Ze was bij het vonnis woedend geworden toen de politie in haar ogen te weinig deed. Ze was laaiend de rechtszaal uit gelopen toen het uiteindelijk toch tot een proces was gekomen. Onschuldig verklaard, bij gebrek aan geldig bewijs. Alsof de getuigenis die bewezen dat Luciens handen behoorlijk los zaten en de mensen die de dreigingen hadden gehoord, niet voldoende waren geweest. Had ze zich dan toch vergist?

Ze speelde met het briefje in haar hand. Had ze ongelijk gehad? Had Kiki ongelijk gehad?

Aafje had de waarschuwingen dus wel degelijk ter harte genomen – in tegenstelling tot wat zij dachten – en in het geheim haar vertrek voorbereid. Maar ze was zich ook bewust geweest van de risico's die ze daarbij liep. Ze schreef dat ze weg was, als Noor het briefje las. Of vermoord.

Noortje stond op en ijsbeerde met het schilderijtje en het briefje in haar hand door de half leeggeruimde kamer van het huis in de Doornstraat, waar ze met Lars zo veel jaar had gewoond.

Het was dus niet zeker dat Aafje dood was. Er bestond een kans dat ze was vertrokken, mogelijk naar het buitenland. Maar Noortje wist het niet zeker. Ze wist niets zeker.

Noortje hilde niet meer. Een brandend verlangen naar het vinden van de waarheid ontstak in haar lijf. Ze móést weten wat er met Aafje was gebeurd, die nacht in oktober, vijftien jaar geleden. Maar ze wist niet hoe.

Misschien moest ze hier met Kiki over praten.

Cymru, oftewel alle goede dingen in drievoud, had Aafje geschreven. Noor had geen idee wat Aafje daarmee bedoelde. Het leek nergens op te slaan. Maar misschien had het een diepere betekenis. Misschien was het aan haar om die betekenis te vinden en daarmee de waarheid te ontdekken. Een hint.

Noortje keek om zich heen. Slechts de helft van de spullen was uitgezocht. Ze moest nog wat meubels naar haar eigen woning vervoeren en de inhoud van een paar kasten uitzoeken. Maar ze kon de moed daartoe niet meer opbrengen. En nog minder het geduld. Ze moest absoluut met Kiki praten.

HOOFDSTUK 2

Noortje drukte op de bel bij de naam Been-Lavendonck van appartementencomplex Het Klooster in de Brugstraat. Ze bracht ongeduldig haar gewicht van het ene been op het andere terwijl ze wachtte.

‘Noor?’ klonk een bekende stem door de intercom.

‘Ja.’

Een droog zoemgeluid gaf aan dat de deur van het complex van het slot ging en Noortje duwde hem open. Ze nam de trap naar boven. Noortje hield niet van liften. Ze hield van niets wat zomaar de lucht in ging, zonder dat ze daar controle op kon uitoefenen. Een lift was een van die dingen. Een reuzenrad ook, maar daar was ze ooit toch in gestapt. In een reuzenrad zag je tenminste wat er gebeurde. In een lift niet.

Kiki stond al bij de geopende deur van haar appartement te wachten toen Noortje haar bereikte.

‘Sorry dat ik gisteren pas belde. Ik was er eergisteren niet en toen ik je boodschap op de voicemail hoorde, was het al te laat om nog terug te bellen.’

Het was de tweede keer dat Kiki zich verontschuldigde en beide keren waren volledig onterecht, volgens Noortje.

Kiki had haar eigen drukke leven. Noortje verwachtte werkelijk niet van haar vriendin dat ze onmiddellijk reageerde als zij had gebeld. Al had ze dat eergisteren wel gehoopt.

‘Het maakt niet uit,’ zei Noortje dan ook. Aan haar wachten was een einde gekomen. Ze was bij Kiki en kon nu eindelijk met haar over Aafje en het vreemde briefje praten.

‘Het maakt wel uit. Ik weet dat je in een vervelende situatie zit en ik heb zelf gezegd dat je altijd kunt bellen als er iets is. En dan ben ik er niet als je eindelijk eens belt.’

‘Dat verwacht ik ook niet van je,’ maakte Noortje duidelijk terwijl ze met haar vriendin de woning binnenliep en haar jas uitdeed. Het was al halverwege het voorjaar, maar de zon verspreidde nog onvoldoende warmte om zonder jas de straat op te

gaan, hoewel die haar best deed. Bovendien had Noortje het de laatste tijd steeds koud, zelfs op de minder koude dagen. Ze hui-
verde ook nu even.

Natuurlijk zag Kiki het. 'Is het te koud hier? Ik ben net pas thuis en heb de verwarming nog niet aangezet. Ik dacht dat het warm genoeg was, maar dat kan komen omdat ik net van buitenaf kwam.'

'Nee, het is hier niet koud. Ik zit zelf niet zo lekker in mijn vel.' 'Dat begrijp ik helemaal,' zei Kiki. 'Dit kan niet gemakkelijk voor je zijn. Na vierentwintig jaar.' Ze keek Noortje bezorgd aan. 'Misschien had je toch gisteren moeten komen.'

'Ik kwam liever nu, zodat we met z'n tweeën zijn,' bekende Noortje.

'Ja, natuurlijk. Ik begrijp het. Ben je vrij vandaag?'

'Vrij gevraagd.'

'Ik neem aan dat je baas daar niet moeilijk over doet? Gezien de omstandigheden.'

Noortje schudde haar hoofd.

'Kom. Ga zitten.' Kiki was met Noortje de woonkamer binnengelopen. Noortje hoorde het koffiezetapparaat pruttelen.

'Ik heb de koffie meteen aangezet toen ik thuiskwam,' zei Kiki. 'Ik ging ervan uit dat je wel een bakje kon gebruiken.'

Noortje knikte.

'En anders ik wel,' zei Kiki. 'Ik ben blij dat ik vandaag maar een halve dag hoefde te werken. Na het weekend valt het mij zwaar om er weer in te komen.'

Noortje knikte alleen maar.

Kiki liep naar de open keuken en Noortje wierp een blik door het grote raam, vanwaaruit je over Olme, de Vaart en het stukje Duitsland aan de andere oever kon kijken.

Kiki was druk in de weer met de koffie en koeken. Ze was magerder geworden, meende Noortje. Kiki was nooit erg dik geweest, maar de laatste tijd was ze ronduit mager. Daarmee vormde ze een uitzondering ten opzichte van vele andere vrouwen van haar leeftijd, die in deze levensfase vaak dikker werden. Misschien kwam het omdat Kiki wat druk van aard was. Misschien had het ook met haar werk of haar man te maken.

De laatste jaren droeg Kiki de haren in een korte, wat stekelige coupe. Het misstond haar niet, vond Noortje. Het maakte haar een beetje pittiger dan ze eigenlijk was. Bovendien waren haar haren toch al altijd te dwars geweest om er een hip model van te maken. Kiki had het in haar jonge jaren vaak genoeg geprobeerd, maar ze had de strijd uiteindelijk opgegeven.

Noortjes blik gleed door de woonkamer. Ze keek naar de moderne meubels, waarvan ze eigenlijk altijd had gevonden dat die niet bij Kiki pasten, en naar de uit de toon vallende kussens met bloemen. Ongetwijfeld een accent dat Kiki eraan had gegeven. Kiki hield nu eenmaal van bloemetjes en frutsels. Op die manier had ze de moderne inrichting – waarschijnlijk Lommerts idee – een eigen toon gegeven.

De rok die ze nu droeg had ook een bloemetjesmotief. Hij viel ruim over haar knieën en onwillekeurig keek Noortje ook even naar de stevige stappers die Kiki daaronder droeg. Ze hadden dezelfde crèmekleur als haar bloes met het ronde kraagje. Het heuplange vest was natuurlijk blauw. Blauw was ook de overheersende kleur in de bloemen van de rok.

De kat van Kiki, een witte angora, kroop voorzichtig bij Noortje op schoot. Noortje liet hem zijn gang gaan. Ze hield van katten, maar Lars had nooit een kat gewild. Misschien kon ze nu een kat aanschaffen, bedacht ze, terwijl ze het beest streelde. Ze hoefde uiteindelijk geen verantwoording meer af te leggen tegenover Lars. Misschien nam ze wel een soortgelijke kat. Die verloren niet zo veel haar als een huis-, tuin- en keukenkat. Hoewel die ook wel leuk waren, vond ze.

De kat zocht een aangenaam plekje op de zachte, zwarte stof van Noortjes broek en nestelde zich op dusdanige wijze op haar schoot dat hij ook tegen de wollige beige trui van Noortje aan lag. Op die manier kon hij het beste van de twee stoffes meepikken. Noortjes hand gleed over zijn zachte vacht. De kat spinde genoegzaam.

‘O nee, niet alweer,’ mompelde Kiki, terwijl ze de woonkamer binnenkwam met het dienblad met koffie en koeken en de kat op Noortjes schoot zag liggen. ‘Dat beest kruipt ook bij iedereen op schoot.’

‘Het maakt niet uit,’ zei Noortje welgemeend. ‘Ik vind hem leuk.’ Kiki zuchtte maar eens en liet de kat verder met rust. Ze was gek op het beest, maar wilde niet dat hij anderen tot last was. Maar eigenlijk wist ze wel dat Noortje het niet erg vond. Noortje was meestal met de kat in de weer als ze op bezoek kwam.

Terwijl Kiki de koffie inschonk en het schaaltje met gevulde koeken op tafel zette, liet Noortje haar blik nog een keer rondglijden. Haar aandacht werd getrokken door het schilderijtje van het kind met de felgekleurde vlinder, dat ze zo goed kende. Ze voelde hoe haar keel droog werd.

Alle goede dingen in drievoud.

Kiki ging tegenover Noortje zitten en keek haar bezorgd aan. ‘Hoe gaat het nu?’ wilde ze weten.

Noortje haalde haar schouders op. ‘Soms goed, soms helemaal niet.’

‘Ik begrijp nog steeds niet hoe Lars dit nu kon doen. Jullie waren bijna vijfentwintig jaar getrouwd.’

‘Hij leerde Lotte kennen,’ merkte Noortje wat schamper op.

‘Lotte kon zijn dochter zijn,’ reageerde Kiki kribbig. ‘Ze is verdorie twintig jaar jonger dan hij.’

‘Misschien is dat wel het hele punt,’ meende Noortje. ‘Hij wilde niet ouder worden. Misschien denkt hij dat hij het tegen kan houden door met een jong grietje samen te wonen.’

‘Ik begrijp er niets van,’ zei Kiki hoofdschuddend. ‘En de meiden?’

Noortje haalde nog maar een keer haar schouders op.

‘Moeilijke leeftijd, nietwaar?’ meende Kiki. Ze kende de problemen van Noortje met haar dochters – Roxanne in het bijzonder. Noortje trok een grimas en knikte.

‘Rick was op die leeftijd ook niet de gemakkelijkste,’ bekende Kiki. ‘Maar hij maakte het niet zo bont als Roxanne.’ Kiki wist dat ze dat best tegen haar vriendin kon zeggen. Noortje was niet iemand die zichzelf iets wijsmaakte en ze hield er ook niet van als anderen om de waarheid heen draaiden. Roxanne was onmogelijk. Dat wist iedereen in het dorp.

Noortje knikte. Maar ze was niet hier om over Roxanne te praten. ‘Kiki, er is iets wat ik je moet laten zien,’ zei ze. Ze haalde

het briefje van Aafje uit haar handtas en reikte het Kiki aan. ‘Je kunt je nog het schilderij herinneren, dat ik destijds van Aafje kreeg?’

Kiki knikte, met een vragende uitdrukking op haar gezicht. Onwillekeurig wierp ze een blik in de richting van het schilderij met het kind en de vlinder; het schilderij dat zij van Aafje had gekregen.

‘Dit briefje zat aan de achterkant verstopt, bij de lijst.’

Kiki nam het briefje aan en keek Noortje onzeker aan.

‘Lees het maar.’

Kiki knikte, nog aarzelend, ze vouwde het briefje open en begon te lezen.

Haar lippen bewogen terwijl ze las. Noortje keek gespannen toe en zag de frons op Kiki’s gezicht. Ze zag ook dat Kiki het briefje meerdere malen las, precies zoals zijzelf had gedaan.

Na een tijd, die Noortje eindeloos toescheen, liet Kiki het briefje zakken en keek Noortje onzeker aan.

‘Ik had nooit gedacht... ik had geen idee.’ Dat was alles wat ze uit kon brengen.

Noortje knikte alleen maar instemmend. Ze nam een slokje koffie om de tijd te rekken. Ze wilde Kiki de kans geven om alles goed tot zich te laten doordringen. Ze wist nog heel goed hoe verward zij zich had gevoeld na het lezen van het briefje. En hoe verward ze zich nog steeds voelde.

Het bleef een tijdje stil. Het tikken van de klok leek des te luider in de woonkamer en had een bijna hypnotiserende werking.

Het was Kiki die als eerste sprak. Ze schraapte haar keel. ‘Denk je dat ze nog leeft?’

Noortje haalde wat aarzelend haar schouders op. ‘Het zou kunnen,’ zei ze.

Ze beseftte dat ze zelf nog niet aan dat idee was gewend. Vijftien jaar lang had ze in de overtuiging geleefd dat Aafje die nacht was gestorven. Vijftien jaar lang had ze zichzelf ervan weten te overtuigen dat Lucien zijn vrouw had vermoord en had ze geen kans onbenut gelaten om haar haat duidelijk te maken.

Het berichtje van Aafje zette haar wereld op z’n kop.

‘Het is natuurlijk niet zeker,’ voegde ze eraan toe, terwijl ze Kiki

aankeek. ‘We weten tenslotte niet of het haar werkelijk is gelukt.’ ‘Nee, het is niet zeker,’ gaf Kiki toe. Onwillekeurig wierp ze weer een blik op haar eigen schilderijtje. ‘Wat betekent dat: Cymru, oftewel alle goede dingen in drievoud? Ik begrijp die zin niet. Het briefje is eenvoudig en duidelijk, maar die zin... daar kan ik niets van maken.’

‘Daar heb ik ook over gepiekerd. Vanaf het moment dat ik dat briefje las,’ bekende Noortje. Ze keek weer vluchtig naar het schilderijtje van Kiki. ‘Misschien zijn er meer berichtjes,’ zei ze toen. Ze keek Kiki strak aan. ‘Misschien zijn het er drie. Ze maakte destijds toch drie schilderijtjes?’

Kiki knikte langzaam. Haar blik vestigde zich ook op het schilderij. ‘Ze maakte drie schilderijen. Dat klopt. Maar zou het werkelijk...?’

Kiki stond op en pakte het schilderijtje van de haak. Ze haalde het voorzichtig uit de lijst en draaide het om.

Noortje was opgestaan en naar Kiki toe gelopen en keek nu gespannen toe.

Kiki friemelde aan de omgeslagen rand van het schilderijtje en toen ze een papier onder de rand uit haalde, stakte de adem van de twee vrouwen. Kiki legde het schilderijtje met omslachtige voorzichtigheid weg en vouwde het papiertje open. Ze durfden nauwelijks adem te halen toen ze het handschrift van Aafje herkennen en het briefje lezen.

Lieve Kiki. Ik hoop dat ik verdwenen ben, als je dit leest. Ik weet niet of het lukt, maar ik moet het proberen. Zonder waarschuwing. Zonder afscheid. Als Lucien erachter komt, vermoordt hij mij. Je weet hoe hij is. Misschien lukt het, misschien niet. Maar meer dan dat kan ik niet vertellen. Het spijt mij dat ik het op deze manier moet doen.

Loegria, oftewel: alle goede dingen in drievoud. Liefs, Aafje.

‘Het is exact dezelfde brief,’ merkte Kiki op. Er klonk iets van ongeloof door in haar stem. ‘Op die rare zin na. Loegria, oftewel alle goede dingen in drievoud. Loegria. Cymru. Dat is het enige verschil.’

‘Ze wist niet wie van ons het eerst de brief zou vinden,’ meende Noortje. ‘En ze wilde er zeker van zijn dat we op een dag de

waarheid helder kregen.’

‘Hebben we de waarheid nu dan helder?’ vroeg Kiki zich hardop af. ‘We weten nu dat ze wilde vluchten. Maar we weten niet of haar dat is gelukt.’

‘Lucien heeft steeds beweerd dat ze die nacht spoorloos is verdwenen.’

‘Lucien zou dat ook beweren als hij haar had vermoord.’

Noortje knikte. Het was een gedachte die ook bij haar was opgekomen. Ze las het briefje nog een keer door. ‘Het zit ’m in de enige woorden die anders zijn, neem ik aan,’ zei ze.

‘Als we die al zouden begrijpen.’

Noortje pakte het eerste briefje weer van de tafel en las de laatste zin voor. ‘Cymru, oftewel alle goede dingen in drievoud.’

‘Loegria, oftewel alle goede dingen in drievoud,’ noemde Kiki.

De vrouwen keken elkaar aan.

‘Wat bedoelde ze daar in hemelsnaam mee?’ vroeg Kiki.

‘Heb je de computer bij de hand?’ Noortje wist dat Kiki een laptop had. Het was vooral Lommert, Kiki’s man, die hem gebruikte, maar sporadisch stuurde Kiki een mail naar haar zoon of zocht ze informatie op.

Kiki knikte. Ze liep naar de kast en haalde de laptop tevoorschijn.

Slechts een paar minuten later zaten beide vrouwen achter de laptop. Noortje typte *Loegria* in. *Bedoelde u Alegria?* kwam er op het scherm te staan. Daaronder *Loegria Capital* en een te lang stuk over de *Origins of Loegria*. Maar Noortjes blik bleef hangen bij Wikipediapagina over ‘Loegria’. Ze klikte de link aan. Ze ging ervan uit dat Wikipedia de meest voor de hand liggende uitleg gaf en opende daarmee de beschrijving:

‘Logres (also Logris or Loegria) is the name of King Arthur’s realm in the Matter of Britain. It derives from the Welsh word Lloegr, a name of uncertain origin meaning ‘England’,’ las Noortje hardop voor. ‘In Arthurian contexts, Loegria is often used to describe the Brittonic territory.’ Ze keek naar Kiki. ‘Brits grondgebied.’

‘Brits?’ vroeg Kiki aarzelend.

Noortje beet op haar lip en knikte langzaam. ‘Misschien wel.

Laten we kijken...' Ze typte *Cymru* in. Ze liet haar blik over de omschrijvingen glijden. Ze belandde alweer bij Wikipedia.

'Wales (Nederlands, verouderd: *Wallis*, Welsh: *Cymru*, Latijn: *Cambria*) is een voormalig vorstendom en vormt met Engeland, Noord-Ierland en Schotland één staat: het Verenigd Koninkrijk. Wales dus,' zei ze. Zij en Kiki zagen het gelijktijdig en keken elkaar aan.

'Groot-Brittannië, Wales,' zei Noortje. Ze kon het zelf nauwelijks geloven.

'Zou ze werkelijk daar zitten?' vroeg Kiki zich onzeker hardop af.

De twee vrouwen keken elkaar aan.

'Het zou kunnen,' zei Noortje ten slotte. 'Als het haar tenminste is gelukt.'

'Maar dat weten we niet,' vulde Kiki aan.

Noortje schudde langzaam haar hoofd. 'Nee. Dat weten we niet.'

'Misschien kunnen we het laten nagaan of zo?' stelde Kiki aarzelend voor.

'We weten te weinig,' meende Noor. 'We weten alleen dat ze misschien in Wales zit, maar dat is ook alles.'

'Er is een link naar koning Arthur,' noemde Kiki voorzichtig.

'Dat kan ook toeval zijn.'

'Ja, dat kan.'

'Maar speelt die geschiedenis van koning Arthur zich ook niet in Wales af?'

'Ik geloof van wel. Maar ik weet het niet zeker.'

Noortje richtte haar aandacht weer op de computer. Samen met Kiki zocht ze naar de geschiedenis van koning Arthur en Camelot. Er stond heel wat informatie over dit onderwerp op het net, en een tijdlang waren de twee vrouwen bezig met het doorpluizen van een aantal sites.

Het werd meteen duidelijk dat er geen zekerheid bestond over de ligging van het kasteel van King Arthur; Camelot. Er werden verschillende andere opties genoemd zoals Winchester, Cadbury, Tintagel, Viroconium, Caerleon en Dinerth Castle bij de Arth. Viroconium lag dicht bij Wales, Caerleon en Dinerth Castle lagen in Wales, zagen ze. Maar het was niet zeker of Arthur werkelijk

een rol speelde in de omschrijving van Aafje. Het kon puur toeval zijn.

‘Misschien kunnen we een detective inhuren,’ merkte Kiki voorzichtig op.

‘Ik denk dat een detective heel erg duur is. Zeker gezien de beperkte informatie die we hebben,’ zei Noortje. ‘Dat betekent dat hij heel lang bezig kan zijn met het uitzoeken van de gegevens en dat zijn allemaal uren die betaald moeten worden. Zonder dat we weten of het lukt. Eerlijk gezegd kan ik mij dat niet permitteren.’

‘Als we maar een beetje meer wisten...’ mompelde Kiki. ‘Misschien konden we het dan zelf uitzoeken. Maar we weten alleen dat ze misschien naar Wales is. En zelfs dat weten we niet zeker.’ ‘Alle goede dingen in drievoud,’ zei Noortje.

Kiki keek haar vragend aan.

‘Er waren drie schilderijen.’

Kiki’s gezicht klaarde op. ‘Dat klopt. Ik zou het bijna vergeten. Aafje schonk er eentje aan het ziekenhuis in de stad.’

Noortje knikte. De vrouwen bleven elkaar een tijdje aankijken, terwijl bij beiden de hersenen op volle toeren draaiden.

‘We weten niet waar het hangt. Als ze het al hebben opgehangen. En als het er dan nog steeds hangt.’

‘Nee, dat weten we niet,’ was Noortje het ermee eens.

Ze zwegen opnieuw en het tikken van de klok liet zich met extra kracht gelden.

‘Misschien moeten we het schilderij gaan zoeken,’ zei Noortje ten slotte.

‘Hoe?’

‘Door erheen te gaan.’

‘Ik denk niet dat ze ons door het hele ziekenhuis laten struinen,’ meende Kiki.

‘Nee. Misschien niet. Maar als we tijdens het bezoeken gaan, zien we in ieder geval een groot deel van het ziekenhuis.’

‘Ik heb het schilderij nooit gezien. Ik weet dat ze er eentje aan het ziekenhuis heeft geschonken, maar ik weet niet wat erop stond. Jij wel?’

‘Nee.’

‘Hoe moeten we het dan vinden?’

‘We kennen haar stijl.’

Kiki knikte langzaam.

‘Bovendien zou het hetzelfde onderwerp moeten hebben als onze schilderijtjes. In ieder geval als het ook een hint bevat. Dat zou het meest logische zijn. Ik heb een schilderij met een vrouw en een vlinder. Jij hebt een schilderij van een meisje met vlinder. Bij beide schilderijen ligt de nadruk op de vlinder. Ik ga ervan uit dat het niet anders is bij het derde schilderij van deze reeks. Als het tenminste om een reeks gaat.’

Het was waar. Kiki geloofde dat ze een schilderij van Aafje uit duizenden zou herkennen en de aanname van Noortje klonk erg waarschijnlijk.

‘We zouden er vanavond naartoe kunnen gaan,’ stelde Noortje voor. ‘Als je tenminste weg kunt.’

Kiki knikte. ‘Ik ben allang blij als ik even weg kan,’ liet ze zich ontvallen.

Ze zag dat Noortje haar wat onzeker aankeek.

‘Ik word af en toe niet goed van Lommert,’ bekende ze. Ze zuchtte er diep bij. ‘Er is altijd wat.’

‘Hoe komt dat?’ vroeg Noortje. Het kwam niet volledig als een verrassing. De spanning tussen de twee was haar niet helemaal ontgaan.

‘Hij voelt zich niet goed en reageert dat af op mij,’ verklaarde Kiki eenvoudig.

‘Is er niets aan te doen?’ vroeg Noortje.

‘Met die man is niet te praten.’

‘Aan het feit dat hij zich niet goed voelt?’

‘Vast wel. Maar hij is te eigenwijs om een oplossing te zoeken. Hij voelt zich liever ellendig en maakt mij het leven zuur.’

Noortje betwijfelde of dat helemaal klopte, maar ging er niet tegen in. Ze knikte alleen maar.

‘Goed. Vanavond dan maar?’

‘Hoe laat?’

‘Om zeven uur begint het bezoekuur. Halfzeven?’

Noortje knikte.

Toen ze naar huis ging, voelde ze zich enigszins opgewonden. Ze

nam zichzelf dat gevoel kwalijk. Het was bijna alsof ze daarmee Aafje onderuithaalde. En zelfs als ze voor zichzelf wist dat het zo niet was, bleef het schuldgevoel daarover toch een beetje hangen.